

Література

1. Шиба, А. В., Нагайчук, О. В., & Ступеньков, С. О. (2023). Сучасні виклики та потенціал впровадження інновацій в освітній процес під час воєнного стану. *Академічні візії*, (18). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/295>

УДК: 338.512

Володимир Мещераков

к.е.н., доцент кафедри глобальної економіки,

Державний біотехнологічний університет, Україна

vmeshch@gmail.com

Максим Стовбуров

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

освітньо-професійна програма «Агрономія»,

Державний біотехнологічний університет, Україна

mstovburov@gmail.com

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

MAIN DIRECTIONS OF REDUCING THE COST OF AGRICULTURAL PRODUCTION

Анотація. Розглянуто основні фактори, що спричиняють підвищену витрату матеріальних ресурсів при виробництві сільськогосподарської продукції рослинництва. Запропоновано основні напрями зменшення їх впливу.

Ключові слова: собівартість, технологія, енергозатрати, ефективність.

Abstract. The main factors causing the increased consumption of material resources in the production of agricultural products of crop production are considered. The main ways of reducing their impact are proposed.

Key words: cost, technology, energy consumption, efficiency.

Зростання собівартості продукції рослинництва зумовлено значною мірою підвищенням ціни на технічні засоби, паливно-мастильні матеріали, мінеральні та органічні добрива, засоби захисту рослин, енергоносії, витрат на оплату праці. Також слід враховувати і підвищення вартості оренди землі (за відсутності власного земельного фонду).

Підприємство має можливість збільшити ефективність сільськогосподарського виробництва зменшенням витрат на одиницю продукції, що передбачає вжиття комплексу таких основних заходів:

1. Поліпшення використання землі, підвищення її родючості.

1. Впровадження комплексної механізації і автоматизації виробництва.

2. Раціональне використання виробничих фондів і трудових ресурсів, вдосконалення системи управління виробництвом і впровадження наукової організації праці.

3. Впровадження інтенсивних і ресурсозберігаючих технологій та індустріальних методів виробництва.

4. Підвищення якості продукції при збереженні обсягів виробництва.

5. Підвищення об'ємів виробництва при збереженні якості продукції.

6. Дотримання технологічного процесу під час виробництва продукції, оптимізація використання виробничих ресурсів.

Серед напрямів зниження собівартості сільськогосподарської продукції основне місце займає суворе дотримання режиму економії при використанні матеріально-грошових засобів у процесі виробництва. Практика засвідчує, що в підприємствах, де існує контроль над економним використанням оборотних фондів, де не допускаються втрати врожаю при збиранні та транспортуванні, збереженні насіння, посадкового матеріалу, значно менше витрачається коштів на одиницю продукції.

Основним напрямом, який реально дозволяє знизити енергозатрати є раціональне комплектування машинно-тракторних агрегатів робочими засобами, забезпечення належного технічного стану машин та їх робочих органів, оскільки незадовільний стан ріжучих органів робочих машин в 1,2-1,5 рази збільшує витрати палива при виконанні певних технологічних операцій. Практика виробничого досвіду передових аграрних підприємств свідчить про те, що застосування комбінованих агрегатів на виконанні технологічних операцій дозволяє зменшити витрати палива на 15-20% на гектар сівозмінної площі.

Слід також зазначити, що на сьогодні вартість паливо-мастильних матеріалів становить значну частину витрат на виробництво продукції (близько 30% при використанні класичної технології обробітку ґрунту). При дотриманні нормального технічного стану тракторного парку, використанні енергозберігаючих технологій обробітку ґрунту та при використанні якісних паливо-мастильних матеріалів можна знизити відсоток цієї статті витрат до рівня 15-17%.

Серед додаткових шляхів зниження собівартості продукції є використання власного посівного матеріалу. Вартість закупки насіння має порівняно невеликий процент витрат (4-5%), але використання власного посівного матеріалу також має позитивний ефект економії (при умовах дотримання достатнього рівня якості власного насіння).

Література

1. Амонс С.Е. Енергоощадні технології виробництва продукції рослинництва в умовах трансформації земельних відносин, 2017.
2. Чаюн І.Ю., Богославець Г.М., Довгаль Н.С., Стасюк Л.Л., Бондар І.Ю. Економіка підприємства, 2005.